

Izolacionismus 2.0: Donald Trump a budoucnost liberálního řádu

 nationalinterest.org/feature/isolationism-20-donald-trump-and-future-liberal-order-209880

Donald Trump nedávno znevažil NATO a vtipkoval o budoucí ruské agresi, což ve světě zvyšovalo pochybnosti o budoucnosti americké zahraniční politiky. S rostoucím izolacionismem a protekcionismem a revizionistickými mocnostmi zpochybňujícími mezinárodní řád ovládaný Západem mnozí slyší ozvěny 30. let. Boje již propukly v mnoha regionech a jak poznamenává politolog Hal Brands, „svět by mohl být vzdálený od všudypřítomného eurasijského konfliktu jen jedna špatně zvládnutá krize“.

Watch Video At: <https://youtu.be/xpExmP7ZAYQ>

Naštěstí šance na další světovou válku jsou mizivé, protože nikdo nemá zájem v ní bojovat. Během osmi desetiletí od konce posledního velmocenského zápasu jaderné zbraně zvýšily náklady na konflikty, globalizace zvýšila výhody spolupráce a diktatury se staly méně extrémními. Putin není Stalin, Xi není Mao a ani jeden z nich není Hitler. Takže i kdyby se rozhořely regionální konflikty, jako jsou ty na Ukrajině a v Gaze, existuje každý důvod věřit, že dlouholetý mír na vrcholu mezinárodního systému bude i nadále trvat.

Kde analogie z 30. let funguje dobře, je však domácí politika americké zahraniční politiky. Tehdy vojenské zklamání vyvolalo silné izolacionistické hnutí, které otřáslo zahraniční politikou země a bránilo Washingtonu účinně reagovat na stále náročnější mezinárodní prostředí. Stejný vzorec se nyní opakuje. Skutečným nebezpečím, z něhož bychom se dnes měli obávat, není cizí agrese eskalující do třetí světové války. Je to pokračující úpadek liberálního mezinárodního řádu díky domácí americké bezohlednosti.

První Amerika nejprve

Americký vstup do 1. světové války představoval dramatickou změnu od tradičního přístupu země k zahraniční politice. Aby to odůvodnil, prezident Woodrow Wilson označil konflikt za ušlechtilou křížovou výpravu s cílem porazit zlé agresory a učinit svět bezpečným pro demokracii. Ale protože poválečná éra nedokázala naplnit očekávání, mnoho Američanů vyvinulo silný případ kupujícího výčitky svědomí. Při zpětném pohledu dospěli k tomu, že účast ve válce považovali za obrovskou chybu – ve skutečnosti tak zjevně scestnou, že ji muselo vést nějaké hanebné spiknutí. Lidé říkali, že výrobci zbraní tlačili zemi do války kvůli ziskům. Bankéři to udělali, aby ochránili své půjčky spojencům. Poučení se zdálo zřejmé: už nikdy nenechat zemi vtáhnout do zahraniční intervence.

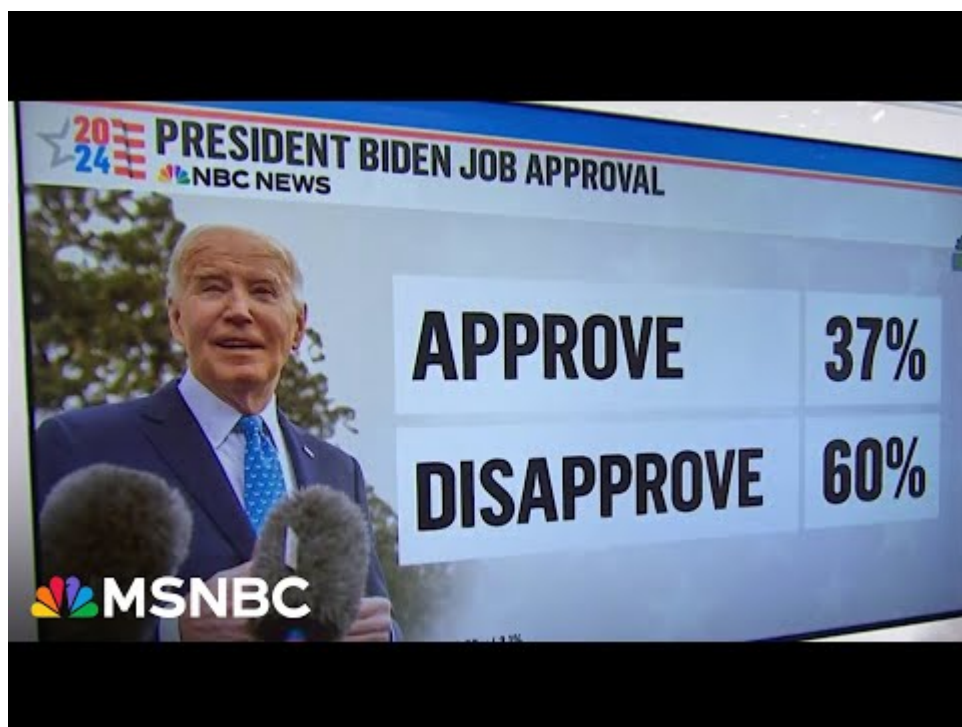
Když se během třicátých let shromáždily bouřkové mraky po Evropě a Asii, izolacionisté v Kongresu schválili řadu zákonů, které zakazují americkou pomoc jakémukoli národu bojujícímu kdekoli. Zákony o neutralitě z let 1935, 1936 a 1937 zakazovaly prodej a půjčky zbraní všem zahraničním válčícím stranám, zakazovaly cestování Američanů na válčících lodích a zakazovaly vstup amerických lodí do cizích válečných zón. Záměrem bylo vytvořit geopolitický požární úsek proti šíření války – takže i kdyby zbytek světa shořel, alespoň západní polokoule zůstala v bezpečí.

Jak se mezinárodní řád nadále rozpadal, nejsilnější světová mocnost seděla stranou. Washington sledoval, jak Japonsko napadá Čínu, Itálie napadá Etiopii a nacistické Německo ohrožuje Evropu, a neudělal nic. Prezident Franklin Roosevelt sám nebyl příznivcem intervence, ale neochotně si uvědomil, že izolace Spojených států od Evropy a Asie jen zvyšuje riziko všeobecné války a brání americké připravenosti na ni. Snažil se přesvědčit Kongres a veřejnost, aby mu umožnili větší flexibilitu politiky, aby pomohl spřáteleným národům v ohrožení, ale bez úspěchu. Teprve po nacistické a sovětské invazi do Polska v roce 1939 se omezení začala uvolňovat, a i to ne o mnoho. V roce 1940 se zarytí izolacionisté spojili v Americkém prvním výboru a až japonský útok na Pearl Harbor koncem roku 1941 umlčel jejich hlasy.

Jednou ve válce se Roosevelt snažil porazit Osu a dosáhnout skromnější verze Wilsonovy liberální vize. Domníval se, že pro vítěze bude možné udržet harmonii a prosperitu kombinací demokratického míru, koncertu velmocí, mnohostranné spolupráce a volného obchodu. A vytvořil vlnu nových institucí k uskutečnění svého plánu, včetně Organizace spojených národů, Světové banky a Světové obchodní organizace.

Poválečná éra však opět nedokázala dostát svému účtování. Británie se ukázala být mnohem slabší, než se očekávalo; Evropa, více zdevastovaná; a Sovětský svaz, krutější. Po dvou letech driftu se Trumanova administrativa rozhodla změnit kurz. Vedle velkého univerzálního rámce FDR pro globální vládnutí vytvořila americkou sféru vlivu vedenou po liberálních liniích a doplnila instituce OSN a Bretton Woods o Trumanovu doktrínu, Marshallův plán a NATO.

Administrativa prodala tento nový kurz spolu s trvalou americkou vojenskou přítomností v zahraničí, aby jej prosadila, veřejnosti jako odpověď na rostoucí sovětskou hrozbu a v některých ohledech tomu tak bylo. Hrozba, proti které se čelilo, se však netýkala domoviny USA. Bylo to v souladu s novým, širším mezinárodním řádem, který se již američtí politici rozhodli vybudovat, takový, v němž by společenství národů spolupracovalo a pokojně mezi sebou obchodovalo pod vedením a ochranou Washingtonu. Během studené války se tento systém rozvíjel a prohluboval na Západě. Po rozpadu Sovětského svazu se rozšířil i na zbytek. A do 21. století se dostal téměř všude.

Watch Video At: <https://youtu.be/mbaH5OCZBBg>

V praxi se poválečný řád skládá z husté sítě dobrovolných interakcí a institucí navržených tak, aby země propletly a navedly je k bezpečnosti, prosperitě a liberalizaci. Za osm desetiletí své existence fungovala v některých ohledech dobře a v jiných méně. Neslouží všem stejně, ani nesplňuje své vlastní chlouby nebo touhy. Ale při rovnováze přineslo úžasný mír, růst a lidský rozkvět – ve všech ohledech více než kterékoli jiné období v historii.

Nový izolacionismus

Bránit řád bylo snazší na přelomu tisíciletí, kdy americká moc byla na vrcholu a její hegemonie byla obecně vítána nebo alespoň přijímána. Řada vojenských neštěstí a ekonomických problémů v novém století však pošpinila pověst Washingtonu pro moudrost, morálku a kompetence. Rostoucí mocnosti jako Rusko a Čína nakonec zpochybnily americké vedení v zahraničí, zatímco populisté doma požadovali protekcionismus a omezení. Nespokojenost lidí s výsledky aktivní globální zahraniční politiky opět podnítila výčitky kupujících, hořké obviňování a konspirační teorie. Lidé říkají, že hanebné elity lhaly zemi do zbytečných válek v Iráku a Afghánistánu; zbohatli z obchodu s Čínou za cenu práce jiných lidí. Donald Trump se na této vlně hněvu a frustrace dostal k moci v roce 2016 a od té doby energicky hlásá staré izolacionistické náboženství.

Poválečné uspořádání bylo založeno na jednom základním poznatku, který tvůrci politik čerpali z neúspěchů meziválečných let: V moderním světě byla zahraniční politika týmovým sportem, nikoli individuálním. Jak vysvětlil umírající Roosevelt ve své čtvrté inauguraci:

"Naučili jsme se, že nemůžeme žít sami, v míru; že naše vlastní blaho závisí na blahobytu jiných národů daleko. Naučili jsme se, že musíme žít jako lidé, ne jako pštrosi, ani jako psi. Jesličky. Naučili jsme se být občany světa, členy lidské komunity. Naučili jsme se jednoduchou pravdu, jak řekl Emerson, že „Jediný způsob, jak mít přítele, je být jím.“

Roosevelt a Truman ve skutečnosti věřili a vložili toho dost do svého chování a do systému, který vytvořili, že ostatní země se rády připojily k tomuto úsilí. Na oplátku za vstup do týmu získali nejen ochranu, ale i členství ve sdíleném kolektivním podniku, rozvoj stabilnějšího, bohatšího a otevřenějšího světa. V následujících desetiletích Spojené státy ne vždy žily podle svých vlastních ideálů a neřídily se svými vlastními pravidly. Ale zůstala pozoruhodně věnována obecnému projektu. Až dosud.

Na rozdíl od všech ostatních prezidentů od roku 1945 Trump základní předpoklady poválečného uspořádání odmítá. Věří v protekcionismus spíše než volný obchod, soutěž spíše než spolupráci a autoritářství spíše než demokracii. Trump nemá chuť na hry s kladným součtem, protože žije ve světě s nulovým součtem. Vzkřísil staré označení America First pro svou zahraniční politiku, protože souhlasí s její ideologií. Spojené státy pro něj nemají žádné skutečné spojení se světem za svými hranicemi; vše je hotovost a nosit.

Nejlepší hodina Ukrajiny

Trumpovo první funkční období bylo něco jako náhoda. Ani on, ani nikdo jiný nečekal, že vyhraje, a nebyly provedeny žádné skutečné přípravy na to, co dělat, kdyby k tomu došlo. Jakmile byl Trump v Bílém domě, projevil různé izolacionistické tendence, ale jejich dopad byl držen pod kontrolou nepozorností, setrvačností a odporem profesionálního personálu. Když Trump postupně opustil úřad, jeho nástupce vrátil americkou zahraniční politiku k něčemu, co se podobalo jejímu předchozímu kurzu, a zdálo se, že nebezpečí izolacionistické Ameriky do značné míry pominulo.

Vzepře se Trump světu MAGA pro Nikki Haleyovou?
